

Carl Court/Getty Images

Nederlandse Verkiezingen: Het politiek bestel versplintert

Geert Wilders heeft niet verloren. Integendeel, hij is deel van een gevaarlijke trend die heel Europa overspoelt.

- Richard Palmer
- [20-03-2017](#)

De volgende dag vulde het nieuws van Geert Wilders' epische verlies de krantenkoppen. Bloomberg: "[Nederlandse Liberalen Verslaan Wilders' Partij in Kaakslag aan Golf van Populisme.](#)" Daily Mail: "Extreemrechtse Nederlandse Parlementariër FAALT in Doorbraak bij Verkiezingen." The Telegraph: "[Nederland Verwerpt Extreemrechts.](#)" [eigen vertalingen]

Welkom in Europa anno 2017, waar het een grote nederlaag is voor een extreemrechtse partij (of tenminste een die frequent zo bestempeld wordt) om *tweede* te worden. Wilders' Partij voor Vrijheid (PVV) verhoogde haar zetelaantal van 15 tot 20. De media waren opgelucht dat ze niet nog beter had gescoord. Het feit dat het zelfs maar denkbaar was dat de PVV de verkiezing had kunnen winnen, toont aan hoe ver de Europese politiek in het jongste decennium is verschoven.

De reden dat Wilders niet won, is blijkbaar omdat zoveel andere kandidaten zijn retoriek gekopieerd hadden. De golf van steunbetuiging die de VVD van Minister-President Mark Rutte op het laatste moment nog ontving, komt grotendeels vanwege Ruttes harde houding tegen Turkije in het afgelopen weekend.

De relaties tussen de twee landen zijn in rap tempo verslechterd, met de [Nederlandse verbanning van Turkse ministers](#) en de [Turken die als een afleidingsmaneuver ministers](#) vanuit Duitsland binnensmokkelden, en met uiteindelijk de [Turkse deportatie van enkele dozijnen Nederlandse koeien](#).

Door dit alles heen weigerde Rutte in te binden of zich te verontschuldigen en werd beloond met zijn "overwinning" – hij won de meeste zetels in het nieuwe parlement maar wel met 8 zetels minder dan bij de vorige verkiezingen.

Rutte is niet de enige die zijn innerlijke Wilders heeft gevonden. Wilders bepaalde de agenda voor de gehele verkiezing. [James Traub schreef voor Foreign Policy](#):

In de weken voorafgaand aan de verkiezing waren de Nederlanders bezorgd over en haast bezeten door thema's als immigratie, integratie en nationale identiteit. Overschie is een grotendeels witte enclave in een stad die zoals de meeste stedelijke centra in Nederland, bijna evenveel uit immigranten als inheemse Nederlanders bestaat, en iedereen die ik sprak op de Boulevard was het wel ergens met Wilders' nationalistische agenda eens...

Hij heeft de Nederlandse politieke cultuur zo grondig hervormd dat kiezers die zijn standpunten delen, maar hem *ultra vires* (macht overschrijdend) beschouwen, nu voor een heleboel partijen kunnen kiezen die een harde lijn tegen immigranten en Islam hebben ingenomen, waaronder de VVD zelf. Dit is de Europese politiek in 2017; het centrum houdt stand, maar alleen door mee te buigen met de nationalistische rechtsen.

Deze verschuiving heeft het politieke bestel versplinterd.

[

De Socialistische Partij zag haar aantal zetels kelderen van 38 naar slechts negen. Nu wordt de Nederlandse politiek gedomineerd door een rits kleinere partijen met een ongeveer gelijk aantal zetels. Aangezien men in Nederland niet alleen een partij kiest, maar ook de persoon die hen in de kamer moet vertegenwoordigen, en aangezien dit jaar zo veel partijen deelnamen, was voor de verkiezingen een gigantisch stembiljet nodig.

[

Wilders' PVV, het CDA en D66 wonnen alle zo'n 19 zetels. Groen Links en de SP wonnen er allebei 14. In 2012 ging bijna [65 procent van de zetels](#) naar de top-drie partijen. Deze keer wonnen zij maar 47 procent.

Dit gaat leiden tot lastige coalitie-onderhandelingen en onstabiele regeringen. De volgende regering zal minstens 4 partijen nodig hebben voor een meerderheid. De *New York Times* schreef:

Deze verkiezing kan Nederland haar meest gefragmenteerde regering in de geschiedenis bezorgen. Volgens sommige analisten zou het wel weken of maanden kunnen duren om een regering te vormen en de coalitie zal broos zijn.

In België, dat een gelijksoortig systeem kent als Nederland, duurde het zoals wel bekend ongeveer anderhalf jaar om na de onbesliste verkiezingen van Juni 2010 een regering te vormen.

De opkomst van protestpartijen heeft zich over heel Europa voorgedaan – net zoals de trends in de jaren 1930. Helaas heeft dit een zelfversterkend effect. De opkomst van protestpartijen berooft de traditionele partijen van hun gebruikelijke stemmen. Naarmate de traditionele coalities ophouden te functioneren, worden regeringen gevormd door ingewikkelde links-rechtse coalities, omdat de heersende partijen samentroepen om de randpartijen uit te sluiten. Dit overtuigt meer mensen ervan dat de heersende partijen het niet aankunnen en doet de steun voor de randpartijen groeien.

De Nederlandse verkiezingen van deze week zijn eens te meer een bewijs dat de Europese politiek zich op gevaarlijk terrein begeeft. In verschillende opzichten besluiten de mensen dat de gebruikelijke politiek niet meer werkt en wenden ze zich tot buitenstaanders als Geert Wilders.

In slechts één land zou dit niet zo een drama zijn. Maar dit is nu de toestand in bijna ieder Europees land. Enorme politieke opschudding in zoveel landen tegelijk zal een immens effect op het wereldnieuws gaan hebben. Om te leren waar deze verschuiving toe leidt, lees ["Democracy is Dying."](#) ■

"Great Again"

America zal weer groots worden, maar niet op de manier zoals miljoenen Amerikanen denken.

DOOR DONALD TRUMP

Ik heb altijd voor het eerst op de televisie mijn nieuwe boekje "Great Again" aangekondigd. Dit boekje werd uitgegeven in de zomer van 2016. De nieuwsgierige president Donald Trump publiceerde ongeveer op hetzelfde moment een boek met dezelfde titel. Toen mijn nieuwe boekje naar de drukker ging, wist ik niets over het boek van Mr. Trump. Opgenmerkzaam was de titel "Trumped America" (Trumpet America). Hij veranderde de naam naar "Great Again" (Donner Groots). In dit scenario slechts twee? Ik denk het niet...

Lees de rest van het artikel

Trompet Nieuwsbrief

Blijf op de hoogte en schrijf u in voor onze nieuwsbrief. Dit is gratis en zonder verdere verplichting.